

CHÍNH SÁCH NGOẠI THƯƠNG

Bài tập 4: Khía cạnh kinh tế chính trị của chính sách thương mại

Ngày phát: 4/5/2018

Ngày nộp: 18/5/2018

Xét ngành sản xuất thiết bị. Lượng cầu thiết bị trong nước (Q^D) làm hàm số nghịch biến với giá nội địa (P) theo biểu cầu sau đây:

$$Q^D = 100 - 1P$$

Chi phí biên (MC) là hàm số đồng biến theo lượng cung thiết bị (Q^S):

$$MC = 1Q^S$$

Giả sử nước nhà có qui mô nhỏ (chấp nhận giá trên thị trường thế giới) và giá thế giới của thiết bị là $P^* = 25$.

Ghi chú: khi làm bài nên bắt đầu bằng cách minh họa các câu trả lời bằng đồ thị và liên hệ câu trả lời theo đồ thị tương ứng.

1. Ngành này có gây ô nhiễm cho môi trường. Một nghiên cứu của chính phủ cho thấy chi phí biên xã hội (SMC) khi sản xuất thiết bị này (gồm chi phí môi trường) là cao hơn chi phí biên tư nhân (MC) 25%

$$SMC = 1.25MC = 1.25Q^S$$

Yêu cầu đánh giá hai chọn lựa chính sách để đối phó với ngoại tác ô nhiễm, dẫn đến việc ngành thiết bị sản xuất nhiều hơn mức cần thiết. Một chọn lựa là đánh thuế lên nhà sản xuất nội địa, hoặc áp dụng biện pháp chính sách thương mại (như trợ cấp nhập khẩu)

- 1.a Tính mức thuế sản xuất phần trăm phù hợp (Ad valorem). Phân tích chi phí và lợi ích của loại thuế này đối với (i) người tiêu dùng, (ii) nhà sản xuất, (iii) số thu thuế, và (iv) phúc lợi quốc gia ròng.
- 1.b Tính tỉ lệ phần trăm trợ cấp nhập khẩu dẫn đến kết quả giống như khi áp dụng hạn chế sản xuất trong nước, và tính chi phí và lợi ích theo như câu 1a.
- 1.c Chính sách nào ưu việt hơn? Tại sao chính sách này là ưu việt hơn chính sách kia? Bạn hãy dự trù xem sẽ có những lập luận nào phản bác lại chính sách bạn đề xuất?

2. Bỏ qua vấn đề ô nhiễm trong ngành thiết bị, ta cân nhắc những hàm ý quốc phòng của ngành này. Một nghiên cứu của Bộ Quốc phòng kết luận rằng mức sản xuất thương mại tự do ($S=25$) là không đảm bảo an ninh quốc gia. Bộ quyết định mức sản lượng quốc phòng cần thiết phải là 35 đơn vị.

Công việc của các bạn là đánh giá hai chọn lựa chính sách này để đối phó với tình trạng thiếu sản lượng thiết bị. Một chọn lựa là trợ cấp sản xuất. Chọn lựa khác là thuế nhập khẩu.

- 2.a Tính toán tỉ lệ trợ cấp sản xuất phù hợp. Phân tích tác động phúc lợi của trợ cấp đối với (i) người tiêu dùng, (ii) nhà sản xuất, (iii) chính phủ, và (iv) phúc lợi quốc gia ròng.
  - 2.b Tính thuế suất nhập khẩu với tác động lên sản xuất tương tự như trợ cấp sản xuất và so sánh tác động phúc lợi lên mỗi nhóm (i đến iv).
  - 2.c Tại sao có nhiều khả năng chính phủ chọn phương án chính sách kém hơn (tốt thứ hai), giải thích.
3. Bỏ qua vấn đề ô nhiễm và quốc phòng. Giả sử một quyết định được đưa ra là, quốc gia này phải tự chủ hơn trong ngành thiết bị này – nhập khẩu phải chiếm phần nhỏ hơn trong thị trường nội địa. Mục tiêu phải giảm mức nhập khẩu thiết bị trong thương mại tự do (50) xuống 30 đơn vị.

So sánh chi phí phúc lợi của hai chọn lựa chính sách: (1) thuế quan áp dụng làm giảm nhập khẩu xuống 30 đơn vị và (2) trợ cấp sản xuất đạt cùng mục tiêu

Vấn đề này minh họa thế nào về nguyên tắc điều tốt thứ hai? Giải thích.

4. Giờ ta chuyển sang ngành khác: ngành xe máy

Xe máy Trung Quốc có giá \$1000; của Thái Lan là \$1200. Việt Nam nhập khẩu xe từ Trung Quốc và áp 40% thuế tỉ lệ, giá xe máy trong nước là \$1400. Sau đó, Việt Nam gia nhập liên minh hải quan với Thái Lan, cho phép miễn thuế nhập khẩu xe máy Thái, nhưng vẫn đánh thuế xe Trung Quốc. Kết quả, Việt Nam bắt đầu nhập khẩu xe Thái. Giá xe trong nước giảm từ \$1400 xuống \$1200.

Việt Nam có lợi từ liên minh hải quan với Thái Lan không? Trả lời bằng cách tính toán tác động tạo lập thương mại và chuyển hướng thương mại (trade diversion) của mô hình liên minh hải quan với Thái Lan.

Giả định rằng mức cầu trước khi có liên minh hải quan Việt- Thái là 100 ngàn xe máy, trong đó 50 ngàn xe sản xuất tại Việt Nam.

Giả định mức cầu ở Việt Nam tăng lên 120 ngàn chiếc, sau khi liên minh hải quan có hiệu lực, trong đó 40 ngàn chiếc được sản xuất trong nước.

Bài toán này minh họa điều gì ứng với các nguyên tắc trong lý thuyết điều thứ hai tốt nhất? Giải thích.